

24. Шляхи оптимізації витрат на підприємстві

Олена Павлюченко, Марія Побережна

Національний університет харчових технологій

Вступ: Оптимізація витрат — один з найбільш очевидних механізмів максимізації прибутку. Тому головним завданням менеджерів є постійний пошук шляхів зниження витрат виробництва без зменшення корисності товару чи послуги. Пошук резервів зниження собівартості вимагає проведення комплексного економічного аналізу витрат на виробництво, визначення складу, характеру і ступеня впливу на її рівень головних техніко-економічних чинників. При цьому слід зазначити, що більшість конкретних причин змін витрат на виробництво продукції виявляється в особливостях технології та організації виробництва.

Матеріали і методи: При дослідженні даної теми використано два методи, а саме узагальнення та абстрагування, з їх допомогою вдалось виокремити головні риси, притаманні підприємствам, що ефективно використовують ресурси та оптимізують процес понесення витрат з метою максимізації прибутків.

Результати: Концепція організації ощадливого виробництва з англословомною назвою “Lean production” надзвичайно популярна у світі. Ощадливе виробництво (Lean production) – це система організації і управління розробкою продукції, виробництвом, взаємовідносинами з постачальниками і споживачами, коли продукція виробляється в точній відповідності до запитів споживачів і з меншими витратами [2].

Мета концепції ощадливого виробництва – позбутися усіх зайвих видів витрат та досягти максимальної ефективності використання ресурсів шляхом безперервного вдосконалення усіх бізнес-процесів на підприємстві. Впровадити систему ощадливого виробництва можна завдяки значному скороченню або навіть видаленню всіх процесів, що не приносять цінності [1]. Тому така концепція, запозичена у японців, може стати відправною точкою відліку для реорганізації багатьох українських підприємств, адже ощадливе виробництво в першу чергу передбачає

оптимізацію витрат, відмову від зайвих та обтяжуючих бізнес-процесів, розробку продукції націленої на конкретні потреби споживачів.

Розглянемо деякі інструменти на шляху до оптимізації витрат [2]:

1. Зниження витрат на транспортування — мінімізація витрат, що пов'язані з переміщенням продуктів, що не беруть участь у виробничому процесі.
2. Оптимізація товарних залишків — зниження витрат в наслідок складування незатребуваних сировини, матеріалів, товарів, готової продукції, а також незавершеного виробництва.
3. Скорочення витрат на переміщення персоналу та обладнання в більшій мірі, ніж того вимагає виробничий процес.
4. Зменшення часу очікування між виробничими фазами, що дозволить збільшити віддачу витрат на трудові ресурси та інвестиції у виробничі потужності.
5. Мінімізація перевиробництва з метою зменшення складських витрат і втрат при зберіганні.
6. Скорочення надлишкової обробки, що є наслідком недостатньо продуманого дизайну продукту чи використання неефективних інструментів.
7. Зниження дефектності.
8. Ліквідація продуктів, що не відповідають потребам споживачів, з ціллю збільшення віддачі від витрат на виробництво та зниження витрат на маркетинг.
9. Максимально використовувати таланти, навички та вміння працівників, які є головною складовою будь-якого виробництва.

Будь-яке підприємство може успішно використовувати принципи ощадливого виробництва та оптимізації витрат. Найважливіше, що треба усвідомлювати – це необхідність комплексного підходу. Тобто перетворення повинні охопити три найважливіші сфери: застосування інструментів ощадливого виробництва, оптимізації організаційної моделі й зміни управлінської культури.

Висновки: Проаналізувавши ситуацію, що склалася на Україні, можна сказати, що є всі можливості для застосування концепції ощадливого виробництва, адже всі країни рухаються вперед, Україна відкриває свої кордони, і, напевне, головним фактором успіху наших товарів на вітчизняних та закордонних ринках буде вміння прислухатися до світових тенденцій, спрямованих на оптимізацію виробничих процесів та зменшення витрат. Великим кроком вперед є той факт, що керівники підприємств розуміють необхідність здійснення обміркованих та систематизованих дій для покращення роботи підприємства.

Література

1. Лисицин В. Д. Роль “ощадливого виробництва” в діяльності підприємства / В. Д. В. Д. Лисицин, О. І. Лисенко, Ю. С. Вовк // Вісник НТУУ “КПІ” – 2009. - №1. – С. 39-61.
2. Омеляненко Т.В., Щербина О.В., Барабась Д.О., Вакуленко А.В. Ощадливе виробництво: концепції, інструменти, досвід: наук.-практ. видання; Державний вищий навчальний заклад. К.: КНЕУ, 2009. – 157 с.